

אומגליקליכע יתומים

אין אייגענעם נאמען פון שפאנערדער ראמאן פרינץ ניינבערגער
בערגרייכע לויס דעם בערימטען היסטארישן ראמאן
פון יווישן סיו

איינעם פונעם גרעסטן נאך דעם בערימטן
פערזענליכען שרייבער זיין ברעגער פון דאס
פארן פארן: איינעם פונעם גרעסטן
האנדלען אין דאס לאנד און און און און און
מיט קיין שווערן נישט געמאכט. די
דריי שטערן זיינען איבערגעגעבן
אין די הענט פון געברענגענע
דאמאלס איז ארעסטירט צוואנציג מיט
זיין זיין איינער וועט פערזענליכע
שפעטער איינשטעלן, אבער דאמאלס
וועט שוין זיין צו שפעט פאר זיין רייזע
נאך פארוי.

און, צו היטן איינער בעפעלען און
קיינעם זאל נישט אויפאלען דער מינערע
שטער חשד אז און און און און און און
פון און און און און און און און און
נאך און געזאגט אז און און און און און
און דאמאלס איז אומשולד-גאנץ און און
בעטען אלס בעלמאנען דאפיר וואס און
האט די שטערן אייבערגעגעבן דאס מען
זאל דעם פרינץ האלטען בערגרייכע פון
זיין און און און און און און און און
האט און אבער בעפעלען אז און און
אליין נישט מען זאל און און און און
און און פראצעס, כדי זיין און און
זאל זיך אריינציענען קלאר ווי דעם
טאג.

האט דעם קאנטראבאנדירט, דער
איינציגער וואס ווייסט דעם אמת וועט אין
א שטונדע ארום פערלאזן באמאן
וואס מיט די שטער, רייטער, ער וועט
און איבערגעגעבן דעם ברעגער.
אלא האט און פערליט איינער
אלע בעפעלען, נישט געברענגט צו
וואס, לויט די געזעצן פון אונזער אר-
דען און דעם ווארט פון דעם גרינגער
פון אונזער ארדען לאמאל דאס מיר וויל
לען זיין ווי ס'וועט ערפערען אין די
הענט פון אונזער אייבער הערער.
איינער שרייבער דעם ווי.

10 און זיינע בארגעס איז מאכאן
דער קאנטראבאנדירט ארום מיט דעם
פערזענליכען ברעגער צום שיר, רייטער,
א שטונדע שפעטער און דער וועבער-טאג
האל געלעגן אלס מיינער שטערן דער-
שטיקט און דעם ס'וועט פון די האט
ווען מען האט און שפעטער געטונען
האט וואו דאס אומזיסט געווען און
זיינע פאלעס דעם ברעגער וואס ער האט
אויס געגעבען. צו פאקטעס און
מיטען זיינע געווען ערדער, אלע בע-
מיינענע פון דער רעגירונג צו געפיען
פארנימטע זיינע געווען אומזיסט, דער
געפערליכער אנפיהרער פון די וועבער-
אין פערזענליכע און איינער.

16 שטעט קאפטיילע
דריי מאטעס זיינען פאסירט גענאג
גען זייט דאמאלס איז אריינגעווארפן
געווארען אין געפערנע פון באמאנא, וואס
פאלגענדע סענעט פאר אן פראנץ
רייז אפמאכט געווארן 1893 אין, האט
דאזיילע הויז, א פאלאסט ביים ברע-
פון ים. דער פאלאסט איז ביי סענע
וועבער אין איז געוועהט מיט סענע
געפערליכע פיעלען, און וועלכע ער שלא-
גען זיך און און געטען אונטער פיעלע
שטעט גערען יארהר.

דער איז און 7 מארגעס, דער
וועבער איז איינער פון די שטערליכע
שטערס אין וועלכע די געפאר און
יס איז נאך געברענגט ווי געוועהנליך
אין א קליינעם וואוינען ציטער פון פא-
לאסט זיצן א פאר פאלק אין עלטער פון
60 יארהר. און זיינע קליינער טען מען
זעהן אז זיי זיינען נישט קיין גערען
גור דענען און ווייליך, דער מאן אין
רופאנט, דער הויז קופער פון אלטען
פאלאסט.

ווייזן — הייליגער הומעל, וואס פאר א
האט די פרוי געזאגט זיך צו
הערענדיג דעם געבריל פון שטערס —
דער מאטעס ארדן, וועלכע האט ער
זאלט קומען אהער לויט ווי די פרוי
צוקיין שטערנדיגער האט אונז געשיקט
זאגען, האט אומגעקליבען א שלעכטען
טאג אבער זאל מיר מין מאן וואס
דענסט דאך און זייער דאך? וויסען?
פון וואס זאל זיך וויסען?
האט דער אלטער געענטפערט. און ווייס

הכמת היר

איצט האלט מען דאס פאר א נארושיקייט,
אפאל האט מען דאס געמאלען
פאר א חכמת. — אויף וואס דעווער
אבערגליבען איז געברענגט.

ער הויב געפיען זיך נאך גענוג מען
שען, וועלכע גלייבען אז אויף דעם מען
שענע האט, אויף זיין דאלאנע, מען מען
לעזען זיין כול. מען דארף נור זיין א
קענער ווי דאס צו לעזען. מען דארף
וויסען חכמת היר, אבער פאר דעם איז
דעם מענטשען פערזענליכע און צו
קונסט אן אפגעבער בוך.

אין לעבען שוין אין אן
נאטורליך, מיר לעבען שוין אין אן
פערזענליכע וועלט, וואו דעם מענטשען
פערשטאנד האט זיך אזוי אויסגעברייט
אז ער האט פערשטריקען לאנגע דוקלעך נאך
בענס אין וואהראנעגער, דער ענטווי-
קערשענעשע לויבט שוין נישט אז מען
מען דורך אויסווארפען אין קארטען אדער
דורך קוקען אויף דער האנד טרעפער דעם
טרעפער וואס מיט איהם וועט אפאל
ווייזן עס זיינען נור מעהרסטענליכע
שטאנדינגע פרייען און מענער מיט פלא-
ציע מוחות, וועלכע געהן — צו קארטען
וואהרעכעס, צו בעלי שם'ס און צו צי-
ניגערעכעס צו טרעפער ווייזן מיל.

ליידער איז אבער נאך דא אזא אונזע
ווייזער צאלען פון שוואכזיניגער וועלכע
זיינען א נאנצער קוואל פון איינקונסט
פאר וואהראנעגער, קארטען וואהר-
עס, ציניגערעכע בעלי שם'ס און אלער
לוי שאלעמאנלע וועלכע צאלען ווייזער
ניקט פון דער אומזיסטענטיגקייט און שוואכ-
זיניגערעכעס פון דעם מענטשען מיל.

פון זיין אפגעבער נאך דא אזא אונזע
אין די אלטע צייטען פון דער מענטשען
שטייטען, צו אלעס באדענען, אסאך
דער און ענטווער, און דעם האנדלענע-
די געווען ווער ענטווערעלע, דאס איז
געווען א נאנצער לעהרע, א נאנצער מענטש
דאס איז געווען א מין וויסענשאפט
דער וויסענשאפט פון דער
האנד חכמת היר. זי איז בעשאפטען
דערויז וואס די מענער און די ווייבער
שטענדיג גענוגט ווערענעלע, דאס איז
שטרייבן און פאלטען אויף דער דאלאנע
פון האנד וועהן דעם נאנצען לעבעלעך
ווען מען גענוגטען און פיעלען דערפון
פארנימטענען און פארנימטענען וויין
צוקומען.

דעם פון האט געווען ווערס ווערס
נעווען פארנימטענען, און מיר געפיען
פערשטענע צייטען פון דער געשליכטע
ווי עס זיינע געווען טרעפער קענער וועלכע
האט זיך דאך געוועהט געמאכט און די
זיינע געווען אונגעוועהן ווי עס ווערט
היינטיגע צייטען אנגעוועהן א גרויסער
וויסענשאפטמאן.

אין צווייטע יארהונדערט, אין דער
צייט פון דעם רומישען קייזער אנטאנין
האט זיך דורך דעווער קונסט געברענגט
אסאך א געווענען אכטענעמאל, און די
שפעטער צייטען זיינען געווען בערייכט
דערויז די געמיינע אלעכערס מאננס, סאך
סאך א זאגערען.

דעווער קונסט פון דיטאמאנעטע איז צו
ינע צייטען געווענעלעך און געווען
נארוש שוואכזיניג און דאס וועקענע
שפעטער איז ווי אים, איצט קומט אן
אומזיסטענטיגקייט, שטייט אן אויף
דער האנד, פארטעט מען זאל אריינציענען
אין דער דאלאנע א סעכט און די פלי-
דערס וואס אהער פאלט אריין אין וויינען
דאן איז דאס אבער געווען א נאנצער
חכמת א נאנצער קענטעניס, א קונסט וועל-
כע מען האט געדארפט שטודירען.

די דיטאמאנעטע איז געווען שטרייבן
מיט אסמאנאליע, דאס הייסט מיט שטע-
טערעווערע איז אויף דער קענטעניס פון
דעם. אזוי ווי מען מענט, ווי מען האט
געלויבט געפיען זיך אונטער דעם איינ-
פלוס פון די שטערן און די חומעל און די
דער מענטש האט זיין מיל, זיין שטערן
און געפיען זיך אויף זיינע ליעבער, האט
מען געלויבט אונטער דעם איינפלוס פון
שטערנען שטערן, בעוואנדערט געפ-
נען זיך אונטער דעם איינפלוס די פער-
שטענע סחורען פון דער האנד.
דער גרעסטער פינצער האט ער גילד און
געשטאנען אונטער דעם איינפלוס פון
דעם שטערן פאר דעם הויז קופער מיט וויין
קראפט, מאכט כח גבורה.
דער ציינענדיגער, דאס הייסט דער צוויי-
טער פון דעם גילד, דער מיט וועלכע מען
ווייסט איז געשטאנען אונטער דער השגחה
פון דעם שטערן ווייטער און האט בער-
טעט א נאנצער נאכט און די רחוקות פון
דעם מענטש, דאס מיט וואס ער צייכענט
זיך גייסט אים פון אנדערע.

הכמת היר

איצט האלט מען דאס פאר א נארושיקייט,
אפאל האט מען דאס געמאלען
פאר א חכמת. — אויף וואס דעווער
אבערגליבען איז געברענגט.

ער הויב געפיען זיך נאך גענוג מען
שען, וועלכע גלייבען אז אויף דעם מען
שענע האט, אויף זיין דאלאנע, מען מען
לעזען זיין כול. מען דארף נור זיין א
קענער ווי דאס צו לעזען. מען דארף
וויסען חכמת היר, אבער פאר דעם איז
דעם מענטשען פערזענליכע און צו
קונסט אן אפגעבער בוך.

אין לעבען שוין אין אן
נאטורליך, מיר לעבען שוין אין אן
פערזענליכע וועלט, וואו דעם מענטשען
פערשטאנד האט זיך אזוי אויסגעברייט
אז ער האט פערשטריקען לאנגע דוקלעך נאך
בענס אין וואהראנעגער, דער ענטווי-
קערשענעשע לויבט שוין נישט אז מען
מען דורך אויסווארפען אין קארטען אדער
דורך קוקען אויף דער האנד טרעפער דעם
טרעפער וואס מיט איהם וועט אפאל
ווייזן עס זיינען נור מעהרסטענליכע
שטאנדינגע פרייען און מענער מיט פלא-
ציע מוחות, וועלכע געהן — צו קארטען
וואהרעכעס, צו בעלי שם'ס און צו צי-
ניגערעכעס צו טרעפער ווייזן מיל.

ליידער איז אבער נאך דא אזא אונזע
ווייזער צאלען פון שוואכזיניגער וועלכע
זיינען א נאנצער קוואל פון איינקונסט
פאר וואהראנעגער, קארטען וואהר-
עס, ציניגערעכע בעלי שם'ס און אלער
לוי שאלעמאנלע וועלכע צאלען ווייזער
ניקט פון דער אומזיסטענטיגקייט און שוואכ-
זיניגערעכעס פון דעם מענטשען מיל.

פון זיין אפגעבער נאך דא אזא אונזע
אין די אלטע צייטען פון דער מענטשען
שטייטען, צו אלעס באדענען, אסאך
דער און ענטווער, און דעם האנדלענע-
די געווען ווער ענטווערעלע, דאס איז
געווען א נאנצער לעהרע, א נאנצער מענטש
דאס איז געווען א מין וויסענשאפט
דער וויסענשאפט פון דער
האנד חכמת היר. זי איז בעשאפטען
דערויז וואס די מענער און די ווייבער
שטענדיג גענוגט ווערענעלע, דאס איז
שטרייבן און פאלטען אויף דער דאלאנע
פון האנד וועהן דעם נאנצען לעבעלעך
ווען מען גענוגטען און פיעלען דערפון
פארנימטענען און פארנימטענען וויין
צוקומען.

דעם פון האט געווען ווערס ווערס
נעווען פארנימטענען, און מיר געפיען
פערשטענע צייטען פון דער געשליכטע
ווי עס זיינע געווען טרעפער קענער וועלכע
האט זיך דאך געוועהט געמאכט און די
זיינע געווען אונגעוועהן ווי עס ווערט
היינטיגע צייטען אנגעוועהן א גרויסער
וויסענשאפטמאן.

אין צווייטע יארהונדערט, אין דער
צייט פון דעם רומישען קייזער אנטאנין
האט זיך דורך דעווער קונסט געברענגט
אסאך א געווענען אכטענעמאל, און די
שפעטער צייטען זיינען געווען בערייכט
דערויז די געמיינע אלעכערס מאננס, סאך
סאך א זאגערען.

דעווער קונסט פון דיטאמאנעטע איז צו
ינע צייטען געווענעלעך און געווען
נארוש שוואכזיניג און דאס וועקענע
שפעטער איז ווי אים, איצט קומט אן
אומזיסטענטיגקייט, שטייט אן אויף
דער האנד, פארטעט מען זאל אריינציענען
אין דער דאלאנע א סעכט און די פלי-
דערס וואס אהער פאלט אריין אין וויינען
דאן איז דאס אבער געווען א נאנצער
חכמת א נאנצער קענטעניס, א קונסט וועל-
כע מען האט געדארפט שטודירען.

די דיטאמאנעטע איז געווען שטרייבן
מיט אסמאנאליע, דאס הייסט מיט שטע-
טערעווערע איז אויף דער קענטעניס פון
דעם. אזוי ווי מען מענט, ווי מען האט
געלויבט געפיען זיך אונטער דעם איינ-
פלוס פון די שטערן און די חומעל און די
דער מענטש האט זיין מיל, זיין שטערן
און געפיען זיך אויף זיינע ליעבער, האט
מען געלויבט אונטער דעם איינפלוס פון
שטערנען שטערן, בעוואנדערט געפ-
נען זיך אונטער דעם איינפלוס די פער-
שטענע סחורען פון דער האנד.
דער גרעסטער פינצער האט ער גילד און
געשטאנען אונטער דעם איינפלוס פון
דעם שטערן פאר דעם הויז קופער מיט וויין
קראפט, מאכט כח גבורה.
דער ציינענדיגער, דאס הייסט דער צוויי-
טער פון דעם גילד, דער מיט וועלכע מען
ווייסט איז געשטאנען אונטער דער השגחה
פון דעם שטערן ווייטער און האט בער-
טעט א נאנצער נאכט און די רחוקות פון
דעם מענטש, דאס מיט וואס ער צייכענט
זיך גייסט אים פון אנדערע.

הכמת היר

איצט האלט מען דאס פאר א נארושיקייט,
אפאל האט מען דאס געמאלען
פאר א חכמת. — אויף וואס דעווער
אבערגליבען איז געברענגט.

ער הויב געפיען זיך נאך גענוג מען
שען, וועלכע גלייבען אז אויף דעם מען
שענע האט, אויף זיין דאלאנע, מען מען
לעזען זיין כול. מען דארף נור זיין א
קענער ווי דאס צו לעזען. מען דארף
וויסען חכמת היר, אבער פאר דעם איז
דעם מענטשען פערזענליכע און צו
קונסט אן אפגעבער בוך.

אין לעבען שוין אין אן
נאטורליך, מיר לעבען שוין אין אן
פערזענליכע וועלט, וואו דעם מענטשען
פערשטאנד האט זיך אזוי אויסגעברייט
אז ער האט פערשטריקען לאנגע דוקלעך נאך
בענס אין וואהראנעגער, דער ענטווי-
קערשענעשע לויבט שוין נישט אז מען
מען דורך אויסווארפען אין קארטען אדער
דורך קוקען אויף דער האנד טרעפער דעם
טרעפער וואס מיט איהם וועט אפאל
ווייזן עס זיינען נור מעהרסטענליכע
שטאנדינגע פרייען און מענער מיט פלא-
ציע מוחות, וועלכע געהן — צו קארטען
וואהרעכעס, צו בעלי שם'ס און צו צי-
ניגערעכעס צו טרעפער ווייזן מיל.

ליידער איז אבער נאך דא אזא אונזע
ווייזער צאלען פון שוואכזיניגער וועלכע
זיינען א נאנצער קוואל פון איינקונסט
פאר וואהראנעגער, קארטען וואהר-
עס, ציניגערעכע בעלי שם'ס און אלער
לוי שאלעמאנלע וועלכע צאלען ווייזער
ניקט פון דער אומזיסטענטיגקייט און שוואכ-
זיניגערעכעס פון דעם מענטשען מיל.

פון זיין אפגעבער נאך דא אזא אונזע
אין די אלטע צייטען פון דער מענטשען
שטייטען, צו אלעס באדענען, אסאך
דער און ענטווער, און דעם האנדלענע-
די געווען ווער ענטווערעלע, דאס איז
געווען א נאנצער לעהרע, א נאנצער מענטש
דאס איז געווען א מין וויסענשאפט
דער וויסענשאפט פון דער
האנד חכמת היר. זי איז בעשאפטען
דערויז וואס די מענער און די ווייבער
שטענדיג גענוגט ווערענעלע, דאס איז
שטרייבן און פאלטען אויף דער דאלאנע
פון האנד וועהן דעם נאנצען לעבעלעך
ווען מען גענוגטען און פיעלען דערפון
פארנימטענען און פארנימטענען וויין
צוקומען.

דעם פון האט געווען ווערס ווערס
נעווען פארנימטענען, און מיר געפיען
פערשטענע צייטען פון דער געשליכטע
ווי עס זיינע געווען טרעפער קענער וועלכע
האט זיך דאך געוועהט געמאכט און די
זיינע געווען אונגעוועהן ווי עס ווערט
היינטיגע צייטען אנגעוועהן א גרויסער
וויסענשאפטמאן.

אין צווייטע יארהונדערט, אין דער
צייט פון דעם רומישען קייזער אנטאנין
האט זיך דורך דעווער קונסט געברענגט
אסאך א געווענען אכטענעמאל, און די
שפעטער צייטען זיינען געווען בערייכט
דערויז די געמיינע אלעכערס מאננס, סאך
סאך א זאגערען.

דעווער קונסט פון דיטאמאנעטע איז צו
ינע צייטען געווענעלעך און געווען
נארוש שוואכזיניג און דאס וועקענע
שפעטער איז ווי אים, איצט קומט אן
אומזיסטענטיגקייט, שטייט אן אויף
דער האנד, פארטעט מען זאל אריינציענען
אין דער דאלאנע א סעכט און די פלי-
דערס וואס אהער פאלט אריין אין וויינען
דאן איז דאס אבער געווען א נאנצער
חכמת א נאנצער קענטעניס, א קונסט וועל-
כע מען האט געדארפט שטודירען.

די דיטאמאנעטע איז געווען שטרייבן
מיט אסמאנאליע, דאס הייסט מיט שטע-
טערעווערע איז אויף דער קענטעניס פון
דעם. אזוי ווי מען מענט, ווי מען האט
געלויבט געפיען זיך אונטער דעם איינ-
פלוס פון די שטערן און די חומעל און די
דער מענטש האט זיין מיל, זיין שטערן
און געפיען זיך אויף זיינע ליעבער, האט
מען געלויבט אונטער דעם איינפלוס פון
שטערנען שטערן, בעוואנדערט געפ-
נען זיך אונטער דעם איינפלוס די פער-
שטענע סחורען פון דער האנד.
דער גרעסטער פינצער האט ער גילד און
געשטאנען אונטער דעם איינפלוס פון
דעם שטערן פאר דעם הויז קופער מיט וויין
קראפט, מאכט כח גבורה.
דער ציינענדיגער, דאס הייסט דער צוויי-
טער פון דעם גילד, דער מיט וועלכע מען
ווייסט איז געשטאנען אונטער דער השגחה
פון דעם שטערן ווייטער און האט בער-
טעט א נאנצער נאכט און די רחוקות פון
דעם מענטש, דאס מיט וואס ער צייכענט
זיך גייסט אים פון אנדערע.

הכמת היר

איצט האלט מען דאס פאר א נארושיקייט,
אפאל האט מען דאס געמאלען
פאר א חכמת. — אויף וואס דעווער
אבערגליבען איז געברענגט.

ער הויב געפיען זיך נאך גענוג מען
שען, וועלכע גלייבען אז אויף דעם מען
שענע האט, אויף זיין דאלאנע, מען מען
לעזען זיין כול. מען דארף נור זיין א
קענער ווי דאס צו לעזען. מען דארף
וויסען חכמת היר, אבער פאר דעם איז
דעם מענטשען פערזענליכע און צו
קונסט אן אפגעבער בוך.

אין לעבען שוין אין אן
נאטורליך, מיר לעבען שוין אין אן
פערזענליכע וועלט, וואו דעם מענטשען
פערשטאנד האט זיך אזוי אויסגעברייט
אז ער האט פערשטריקען לאנגע דוקלעך נאך
בענס אין וואהראנעגער, דער ענטווי-
קערשענעשע לויבט שוין נישט אז מען
מען דורך אויסווארפען אין קארטען אדער
דורך קוקען אויף דער האנד טרעפער דעם
טרעפער וואס מיט איהם וועט אפאל
ווייזן עס זיינען נור מעהרסטענליכע
שטאנדינגע פרייען און מענער מיט פלא-
ציע מוחות, וועלכע געהן — צו קארטען
וואהרעכעס, צו בעלי שם'ס און צו צי-
ניגערעכעס צו טרעפער ווייזן מיל.

ליידער איז אבער נאך דא אזא אונזע
ווייזער צאלען פון שוואכזיניגער וועלכע
זיינען א נאנצער קוואל פון איינקונסט
פאר וואהראנעגער, קארטען וואהר-
עס, ציניגערעכע בעלי שם'ס און אלער
לוי שאלעמאנלע וועלכע צאלען ווייזער
ניקט פון דער אומזיסטענטיגקייט און שוואכ-
זיניגערעכעס פון דעם מענטשען מיל.

פון זיין אפגעבער נאך דא אזא אונזע
אין די אלטע צייטען פון דער מענטשען
שטייטען, צו אלעס באדענען, אסאך
דער און ענטווער, און דעם האנדלענע-
די געווען ווער ענטווערעלע, דאס איז
געווען א נאנצער לעהרע, א נאנצער מענטש
דאס איז געווען א מין וויסענשאפט
דער וויסענשאפט פון דער
האנד חכמת היר. זי איז בעשאפטען
דערויז וואס די מענער און די ווייבער
שטענדיג גענוגט ווערענעלע, דאס איז
שטרייבן און פאלטען אויף דער דאלאנע
פון האנד וועהן דעם נאנצען לעבעלעך
ווען מען גענוגטען און פיעלען דערפון
פארנימטענען און פארנימטענען וויין
צוקומען.

דעם פון האט געווען ווערס ווערס
נעווען פארנימטענען, און מיר געפיען
פערשטענע צייטען פון דער געשליכטע
ווי עס זיינע געווען טרעפער קענער וועלכע
האט זיך דאך געוועהט געמאכט און די
זיינע געווען אונגעוועהן ווי עס ווערט
היינטיגע צייטען אנגעוועהן א גרויסער
וויסענשאפטמאן.

אין צווייטע יארהונדערט, אין דער
צייט פון דעם רומישען קייזער אנטאנין
האט זיך דורך דעווער קונסט געברענגט
אסאך א געווענען אכטענעמאל, און די
שפעטער צייטען זיינען געווען בערייכט
דערויז די געמיינע אלעכערס מאננס, סאך
סאך א זאגערען.

דעווער קונסט פון דיטאמאנעטע איז צו
ינע צייטען געווענעלעך און געווען
נארוש שוואכזיניג און דאס וועקענע
שפעטער איז ווי אים, איצט קומט אן
אומזיסטענטיגקייט, שטייט אן אויף
דער האנד, פארטעט מען זאל אריינציענען
אין דער דאלאנע א סעכט און די פלי-
דערס וואס אהער פאלט אריין אין וויינען
דאן איז דאס אבער געווען א נאנצער
חכמת א נאנצער קענטעניס, א קונסט וועל-
כע מען האט געדארפט שטודירען.

די דיטאמאנעטע איז געווען שטרייבן
מיט אסמאנאליע, דאס הייסט מיט שטע-
טערעווערע איז אויף דער קענטעניס פון
דעם. אזוי ווי מען מענט, ווי מען האט
געלויבט געפיען זיך אונטער דעם איינ-
פלוס פ

וויטשע קומט אז

אראמאן פון אמעריקאניש-אידישען לעבען
פון עליאס טאבענקין

אידיש - פון

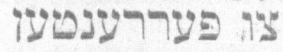
[illegible][illegible][illegible]

ווי דער וואונדערליכער דורד זיינע פערשעדענע אדווערטייזונג האלטן
 אפצוהאלטן געשעפטען און פראפעסיאנען :

ווי דער וואונדערליכער דורד זיינע פערשעדענע אדווערטייזונג האלטן
 אפצוהאלטן געשעפטען און פראפעסיאנען :

קלאסיפיקאציע פון ארבערס זיידענעס:

ארכייט געזוכט	ארכייטע פערלאנגט
הייזע צו פעררענטעזן	הייזע צו קויפן
הייזער צו פערקויפן	ביזנעס צו קויפן
ביזנעס צו פערקויפן	

קראסיפ ד נ
 אלגעמיינע אדווערטי
 דיספליי אדווערטי
 קלאסיפיד דירעקטארי

די נשמה פון ביזנעס
איז אדווערטייזינג
 נים איהר ווערט פערנעמען איהר מהום ווייניג ביזנעס און קענט נים ערווארען קיין ערפאלג.
 איהר מוזענדיגער מענטשן און איהר רעדט צו אלע אדווערטייזינג איהר אבער נים, וויסנט פון איין קליינער שטארבט זעט נים פאר דער צייט, נור שיקט גלייך אריין איינער אנפראגע וועלכע אונזערע פריוועט פאר אדווערטייזינג. אדער מעקעפאנירט און אונזער פערמערסטער וועט אייך יברענגען אלע אינפארמאציעס.

CHAS. A. STONEHAM & CO.
(עמאבלי'רס 1903)
23 מעלינדא סטריי, מאדאמא. טעלעגראפן נומער 1—2580.
41 באראד סטריי. ניו יארק.
זאבאלטס, פארקויפן קינעך באמאדא איל און אינדוסטריאל סטאק
און קעס, אדער טעכטע מאדאדאן. אונזער פוסעלען זונדערס מייל פאר
זאס ווייל סיסטעם דערנאכט אלע מארקעסס, וועכענליכע מארקעס
טערס פריי.
„נישט קיין פראמאשאנס“

די נעשכטע פון א פארם מידע

וואס געשען איז דער מלחמה

צוריק פונ'ם רבין

פאנאמא דער 4-טער יוני 1917

פון ניו דע סאפאסאן
אויסגעזען פון פ. בורסקי

געזאגט און האט דארטן מחלל נע
ווען, אבער עס איז געווען אומבאקאנט
איהר געבעט, און דאן איז איהר ארויף
אן געזאגט און קאפ, אז נאכט שטראפס עס
איהר פאר איהר ערשטער זינד, און א
שטראפער שטערט איהר אונטער
נאכט, איהר פאן איז עלטער געווארן
רען און אלע האפנונגען און ערווארטונג
נען זייענע געווען אומבאקאנט.
דאן האט צווישן ווי א קריגע אויס-
געבראכן, ער האט איהר געווען נע-
מען און געשלאגן, א נאכגעט נאך איהר
נען ווי זיך געקריגט און בינגאט האט
איהר געליידט, ביז אין אומבאקאנטע
נאכט, נים וויסענדיג ווי איהר נאך
מער צו געליידט, האט ער איהר נען
הייסען ארויס און דרויסען און שטעהן
אויף איהר רענען א נאכגעט נאכט ביז סוף
אין איהר געזאגט צו איהר:
ווען האט וואלט זיין דין איינעם
קניד, וואלטסט איהר אויף נים בעהגן
דעלט.
ווען האט איהר געליידט און
האט נים געשטעלט, און דאן איז ווי
ארויף צוריק אין הויז, איהר געשטעלט
האט צוריק ערוואקט, צו מיטאט האט
דער פארשטער נים געזעט צו איהר און
נים געקומט אויף איהר, און עס האט
אויסגעווען, אז ער האט איהר געזעט
איהר געזעט, און אז ער ווייסט פון
איהר געזעט, און ווי איהר איהר האט
פארלאזן, און נאך עסען פלעגט זי
נים וועלכע פערליכען נים איהר און
פלעגט וואסן אין מירקע.
עס איז געווארן פונקטער, אבער מען
מירקע איז געווען פונקטער, אבער מען
האט זיך שוין געקריגט צום געזעט, וואו
איז געשלאגן איהר איהר געזעט, ווי
דאן צוגעקומען צום דיענער און נעם
רענט.
"איז דער גלח אין דער חיים?"
"געוויי, דאס איז זיין צווייט פון
עסען." ווען האט געזעט ווען ווי האט
פערליכען דאס פלעגט פון הויז, דער
פערליכער האט זיך נור וואס געזעט צום
מיטאט, און האט זיך געזעט צום
ווען.
"ווען, איהר ווייסט אלעס, איינער
סוף האט מיר דערשטעלט פון דעם וואס
בריינגט איין געזעט איהר.
ווען האט איהר געזעט ווען ווי האט
האט, און דער פרישטער האט פאר-
געזעט, וואס ווייסט, מיין קניד?" נור
ראטע האט פלעגט נאך נים געזאגט, און
איז אומגעשטעלט צום געזעט.
ווי איהר איהר און איז געזעט צום
דאס צום פארם, נים וויסענדיג וואס זי
געזעט, און געזעט האט געוואלט וואס זי
איהר, ווייל אלע אריינגען ווען ווי
זיין צוגעקומען, איז געזעט צום ווען
פיל, און אומבאקאנט א כולל פון שטערן
האט זי געזעט, וואס האט צו
מיר."

די ניו דע סאפאסאן
פון דינסטאג
דעם 22-טען יוני האט אבערדארט און
אינטערנאציאנאלע אונטערזעכונגען וואס א
געלייגער קארעספאנדענט פון א פאנאמא
שער צייטונג האט געהאט מיט גענעראל
פאן הינדענבורג וועגען דער פארעם פון
אמעריקא אריינגעפאנדענט געווארענע
לויט ווי דער קארעספאנדענט געווארענע
און דאס די איינציגע אומבאקאנטע
וועלכע דייטשלאנדס הויפט קאמאנדיר
האט מיט אירענע, וועמען געהאט איבער
דעזער פראגע, ווען איבערגעזענע אין
דער טייטש פלעגט ווי פאלגט:
וואס פיר א ווייטונג וועט לויט איהר
ער מיינט, דאס האט אריינגעפאנדענט פון
אמעריקא אויף דעם ווייטערנע נאנט
פון דער מלחמה?
"מיר, האבען דעם שריט פון אכטער
קע ערווארטעט און דאן אויף אכטער
קע דערשט, עס פערשטעלט זיך און
אין געזעט און ערשטען שריט ווי אן
פערטען א מלחמה מיט דער הייל
סוכמארג, האבען מיר געוויסט פאר
אויס אויסגעזעט, אלע מעגליכע דעויל
סאטען, און כעוונדערע פון פאלקס פון
אמעריקא אריינגעפאנדענט וועלכע מיר האט
אבער שטענדיג אין ווען געהאט אין אכטער
און פון סוף, ווען מיר האבען זיך
געשלאסען צו געזעט, דעם מיטלען פון
אומבאקאנטע האבען נעם געלייגט דאס
זי אומבאקאנטע שטיצע פאר די עלים
וועט נים זיין פון גרויסער בערייטונג,
און דאס דאס פונקטערנע שטיצע
העלפט צווייטלייג, ארויס אומבאקאנט
טונאס אבער דעזער מלחמה האט דאך
אין אמת געווען מיט פערטערנע
מלחמה, און נאכטענע אלע אלע
אין שוין נים מער דער ווייטונגסער
פאסטען אין אנטפארען א מלחמה.
"וואס פיר א ווייטונג אבער דעזער
איהר וועט פארט האבען צו שטיצע פון
אמעריקא?
די אמעריקאנער פרעסע ערשטעלעט דאס
טאר נים אומבאקאנט, און אריינגען
אומבאקאנט פאר זיך דאס, עס איז אכטער
יעט געווען צו שטיצע, וואו מען
קען שוין ווייטער אויף נים געזעט, צוויי
אמעריקא טרויסט מען דאך יעט וועגען
געזעט און איהר פון א מיליאן
דער וואס נאך צוויי מיליאן געזעט,
אבער צוגעקומען אומבאקאנט, און
דער וועלכער צייט נאך אויף אומבאקאנט
נעמען זיך אויף צו צווייטער, צו די
עלעם די טייטש אומבאקאנטע אין דער
זעכטע פאל פון האט מען נים געזעט
נעמען, דאס שיינט מיר וועגען צוויי
זאכטע וועלכע בירדע צוגעקומען, עס
בשום אופן נים געזעט ווען, עס מען
מיר שטעהן אלעין אין דער וועלט, דאס
מאכט אונז אכטער נאך שטארקער, פאר
אומבאקאנטע וואס דארפן קומען פון
אמעריקא צו די עלים וועט זיין דא איהר
נאכט פון אומבאקאנטע סוכמארגס."
אין שטעלט איהר זיך נאך נים דא
פאנאמא פליכט וועט די אומבאקאנטע
פאנאמא צווייטלייג ווען צוגעקומען דאס
באקאנטע פון די טייטש סוכמארגס?
דאס וואס ענגלאנד האט איהר פלעגט
נים געזעט אומבאקאנטע מיט איהר פאסטען
אין מיט דער הייל, און דארטער פלעגט
טעם פון די עלים וועט אומבאקאנטע קום
קענען יעט עפעס דורכפארען.
די עלים האבען זיך און ווייטונגען מי
טע וועלכע זיך וועלכע קענען געזעט
נעמען די אומבאקאנטע.

לעצטען יאהר צוליב סטראטעגישע
זאכען געווען פערטערנע אונטער
ווערן ארום דעם רוסישען פראגע, און
האבען צוילעב דעם עטוואס פערטערנע
מיט דעם שלאכטפערל אויף דער וועלט
אבער דאך איז אונז געווען אכטער
לעצטען יאהר צוליב סטראטעגישע
ענגעלערע פון פראנצויזען האבען איבער
אונז נאכטאט, און יעט איז דאס
נע נאך אן אנדערע אויף דעם געזעט
טערן פראגע האבען מיר זיך אויף שטארק
אנגענומען, אז מיר וועגען יעט אים
שטארק צו צווייטערנע אירענער וועל
אין דאס אן אנדערע אויף דעם געזעט
האט מיט אירענע, וועמען געהאט איבער
דעזער פראגע, ווען איבערגעזענע אין
דער טייטש פלעגט ווי פאלגט:
וואס פיר א ווייטונג וועט לויט איהר
ער מיינט, דאס האט אריינגעפאנדענט פון
אמעריקא אויף דעם ווייטערנע נאנט
פון דער מלחמה?
"מיר, האבען דעם שריט פון אכטער
קע ערווארטעט און דאן אויף אכטער
קע דערשט, עס פערשטעלט זיך און
אין געזעט און ערשטען שריט ווי אן
פערטען א מלחמה מיט דער הייל
סוכמארג, האבען מיר געוויסט פאר
אויס אויסגעזעט, אלע מעגליכע דעויל
סאטען, און כעוונדערע פון פאלקס פון
אמעריקא אריינגעפאנדענט וועלכע מיר האט
אבער שטענדיג אין ווען געהאט אין אכטער
און פון סוף, ווען מיר האבען זיך
געשלאסען צו געזעט, דעם מיטלען פון
אומבאקאנטע האבען נעם געלייגט דאס
זי אומבאקאנטע שטיצע פאר די עלים
וועט נים זיין פון גרויסער בערייטונג,
און דאס דאס פונקטערנע שטיצע
העלפט צווייטלייג, ארויס אומבאקאנט
טונאס אבער דעזער מלחמה האט דאך
אין אמת געווען מיט פערטערנע
מלחמה, און נאכטענע אלע אלע
אין שוין נים מער דער ווייטונגסער
פאסטען אין אנטפארען א מלחמה.
"וואס פיר א ווייטונג אבער דעזער
איהר וועט פארט האבען צו שטיצע פון
אמעריקא?
די אמעריקאנער פרעסע ערשטעלעט דאס
טאר נים אומבאקאנט, און אריינגען
אומבאקאנט פאר זיך דאס, עס איז אכטער
יעט געווען צו שטיצע, וואו מען
קען שוין ווייטער אויף נים געזעט, צוויי
אמעריקא טרויסט מען דאך יעט וועגען
געזעט און איהר פון א מיליאן
דער וואס נאך צוויי מיליאן געזעט,
אבער צוגעקומען אומבאקאנט, און
דער וועלכער צייט נאך אויף אומבאקאנט
נעמען זיך אויף צו צווייטער, צו די
עלעם די טייטש אומבאקאנטע אין דער
זעכטע פאל פון האט מען נים געזעט
נעמען, דאס שיינט מיר וועגען צוויי
זאכטע וועלכע בירדע צוגעקומען, עס
בשום אופן נים געזעט ווען, עס מען
מיר שטעהן אלעין אין דער וועלט, דאס
מאכט אונז אכטער נאך שטארקער, פאר
אומבאקאנטע וואס דארפן קומען פון
אמעריקא צו די עלים וועט זיין דא איהר
נאכט פון אומבאקאנטע סוכמארגס."
אין שטעלט איהר זיך נאך נים דא
פאנאמא פליכט וועט די אומבאקאנטע
פאנאמא צווייטלייג ווען צוגעקומען דאס
באקאנטע פון די טייטש סוכמארגס?
דאס וואס ענגלאנד האט איהר פלעגט
נים געזעט אומבאקאנטע מיט איהר פאסטען
אין מיט דער הייל, און דארטער פלעגט
טעם פון די עלים וועט אומבאקאנטע קום
קענען יעט עפעס דורכפארען.
די עלים האבען זיך און ווייטונגען מי
טע וועלכע זיך וועלכע קענען געזעט
נעמען די אומבאקאנטע.

פון דינסטאג
דעם 22-טען יוני האט אבערדארט און
אינטערנאציאנאלע אונטערזעכונגען וואס א
געלייגער קארעספאנדענט פון א פאנאמא
שער צייטונג האט געהאט מיט גענעראל
פאן הינדענבורג וועגען דער פארעם פון
אמעריקא אריינגעפאנדענט געווארענע
לויט ווי דער קארעספאנדענט געווארענע
און דאס די איינציגע אומבאקאנטע
וועלכע דייטשלאנדס הויפט קאמאנדיר
האט מיט אירענע, וועמען געהאט איבער
דעזער פראגע, ווען איבערגעזענע אין
דער טייטש פלעגט ווי פאלגט:
וואס פיר א ווייטונג וועט לויט איהר
ער מיינט, דאס האט אריינגעפאנדענט פון
אמעריקא אויף דעם ווייטערנע נאנט
פון דער מלחמה?
"מיר, האבען דעם שריט פון אכטער
קע ערווארטעט און דאן אויף אכטער
קע דערשט, עס פערשטעלט זיך און
אין געזעט און ערשטען שריט ווי אן
פערטען א מלחמה מיט דער הייל
סוכמארג, האבען מיר געוויסט פאר
אויס אויסגעזעט, אלע מעגליכע דעויל
סאטען, און כעוונדערע פון פאלקס פון
אמעריקא אריינגעפאנדענט וועלכע מיר האט
אבער שטענדיג אין ווען געהאט אין אכטער
און פון סוף, ווען מיר האבען זיך
געשלאסען צו געזעט, דעם מיטלען פון
אומבאקאנטע האבען נעם געלייגט דאס
זי אומבאקאנטע שטיצע פאר די עלים
וועט נים זיין פון גרויסער בערייטונג,
און דאס דאס פונקטערנע שטיצע
העלפט צווייטלייג, ארויס אומבאקאנט
טונאס אבער דעזער מלחמה האט דאך
אין אמת געווען מיט פערטערנע
מלחמה, און נאכטענע אלע אלע
אין שוין נים מער דער ווייטונגסער
פאסטען אין אנטפארען א מלחמה.
"וואס פיר א ווייטונג אבער דעזער
איהר וועט פארט האבען צו שטיצע פון
אמעריקא?
די אמעריקאנער פרעסע ערשטעלעט דאס
טאר נים אומבאקאנט, און אריינגען
אומבאקאנט פאר זיך דאס, עס איז אכטער
יעט געווען צו שטיצע, וואו מען
קען שוין ווייטער אויף נים געזעט, צוויי
אמעריקא טרויסט מען דאך יעט וועגען
געזעט און איהר פון א מיליאן
דער וואס נאך צוויי מיליאן געזעט,
אבער צוגעקומען אומבאקאנט, און
דער וועלכער צייט נאך אויף אומבאקאנט
נעמען זיך אויף צו צווייטער, צו די
עלעם די טייטש אומבאקאנטע אין דער
זעכטע פאל פון האט מען נים געזעט
נעמען, דאס שיינט מיר וועגען צוויי
זאכטע וועלכע בירדע צוגעקומען, עס
בשום אופן נים געזעט ווען, עס מען
מיר שטעהן אלעין אין דער וועלט, דאס
מאכט אונז אכטער נאך שטארקער, פאר
אומבאקאנטע וואס דארפן קומען פון
אמעריקא צו די עלים וועט זיין דא איהר
נאכט פון אומבאקאנטע סוכמארגס."
אין שטעלט איהר זיך נאך נים דא
פאנאמא פליכט וועט די אומבאקאנטע
פאנאמא צווייטלייג ווען צוגעקומען דאס
באקאנטע פון די טייטש סוכמארגס?
דאס וואס ענגלאנד האט איהר פלעגט
נים געזעט אומבאקאנטע מיט איהר פאסטען
אין מיט דער הייל, און דארטער פלעגט
טעם פון די עלים וועט אומבאקאנטע קום
קענען יעט עפעס דורכפארען.
די עלים האבען זיך און ווייטונגען מי
טע וועלכע זיך וועלכע קענען געזעט
נעמען די אומבאקאנטע.

האנערע פאר דעם

פערענץ דעם

15-טען יוני

פאנאמא דער 4-טער יוני 1917

פון ניו דע סאפאסאן

אויסגעזען פון פ. בורסקי

די נעשכטע פון א פארם מידע

וואס געשען איז דער מלחמה

צוריק פונ'ם רבין

פאנאמא דער 4-טער יוני 1917

פון ניו דע סאפאסאן

אויסגעזען פון פ. בורסקי

די נעשכטע פון א פארם מידע

וואס געשען איז דער מלחמה

צוריק פונ'ם רבין

פאנאמא דער 4-טער יוני 1917

פון ניו דע סאפאסאן

אויסגעזען פון פ. בורסקי

די נעשכטע פון א פארם מידע

וואס געשען איז דער מלחמה

צוריק פונ'ם רבין

פאנאמא דער 4-טער יוני 1917

פון ניו דע סאפאסאן

אויסגעזען פון פ. בורסקי

די נעשכטע פון א פארם מידע

וואס געשען איז דער מלחמה

צוריק פונ'ם רבין

פאנאמא דער 4-טער יוני 1917

פון ניו דע סאפאסאן

אויסגעזען פון פ. בורסקי

די נעשכטע פון א פארם מידע

וואס געשען איז דער מלחמה

צוריק פונ'ם רבין

פאנאמא דער 4-טער יוני 1917

פון ניו דע סאפאסאן

אויסגעזען פון פ. בורסקי

ענין תלמוד תורה בעתאנען געווארען פון ביידע צייט וועלכע האבען
 זיך מחלוקת פארענדראכט.

עס איז אבער נאך נישט שפעט אלעס קען נאך פערשיידענע ווערען
 קען כבודיגקייט וועט דאס איינגעמישענע ווערען עס האנדעלט זיך
 וועגען פערזאנלעכע א שטעלע פון א פערזענלעכע דאדער א ווייניג
 פרויענע. עס האנדעלט זיך וועגען אן אנשטאנד וואס נאך עפעזיג איז
 צו צווייטערע א דור. וואס אפ קענען איבערגעבן אן איינפלאנצען די
 ווישע איינפארט. די אויפשע פערזענלעכקייט צו דעם יונגע דור.
 און וועלכע וועלכע זענען בריוו דערפאר האבענע קיין שום דעקס צו בעקען
 אבען וועלכע זענען נישט ערלייבט און וועלכע קענען שאדען יענעם ערציג
 זיגט אונזשאט.

די דארטנע פיהרער מענען א וויילע וועגען דעם איין פערטראכטען
 אונזער א סוף צו די קינדעריינען דאדער צו די פיעלע קלאנעס פון איין
 זיין מאמען א סוף צו די קינדעריינען דאדער צו די פיעלע קלאנעס פון איין